

**«Очиқ лекцияларни ташкил этиш ва ўтказиш тартиби тўғрисида»ги
2004 йил 26 март 79-сонли
БУЙРУҒИ**

Олий таълим муассасаларида очиқ лекцияларни мунтазам ва юқори даражада ўтказиш, кадрлар тайёрлаш миллий дастурининг сифат босқичида ниҳоятда долзарб масала ҳисобланади. 2003 йилда ўтказилган иқтисод кафедралари мудириларининг аттестацияси натижалари, мазкур кафедраларда олиб борилаётган ўқув, услубий ва илмий ишлар республикада амалга оширилаётган иқтисодий ислохотлардан орқанда қолаётганлигини кўрсатди. Ўтказилган таҳлиллар, бошқа умумқасбий ва ихтисослик фанлари кафедраларида ҳам, аҳвол шунга ўхшашлигини кўрсатмоқда. Айрим профессор-ўқитувчилар ўз лекцияларини соҳалардаги сўнгги илмий-техник янгиликлардан беҳабар ҳолда 20-30 йил муқаддам нашр этилган адабиётлардан фойдаланиб, эскирган маълумотлар асосида ўқитганликлари ачинарли ҳолдир.

Республика олий таълим муассасаларида таълиқли профессор-ўқитувчилар ва олимларнинг очиқ лекциялари кам ўтказилмоқда, ўтказилаётган очиқ лекцияларнинг савияси, илмий-услубий сифатлари эса, талаб даражасида эмас. Натижада, очиқ лекцияларнинг таълим сифатини ошириш, рақобатбардор кадрлар тайёрлашдаги роли ва аҳамияти пасайиб кетмоқда.

Фан ва ишлаб чиқаришдаги энг сўнгги ютуқ ва янгиликлар асосида замонавий педагогик ва ахборот-коммуникацион технологиялардан самарали фойдаланган ҳолда лекцияларни тайёрлаш ва ўтказиш, олий таълим муассасаларида ёш педагог кадрларнинг касбий маҳоратини мунтазам ошириш, таълим сифатини кўтариш мақсадли

БУЮРАМАН:

1. "Олий таълим муассасаларида очиқ лекцияларни ташкил этиш ва ўтказиш тартиби тўғрисида Низом" - иловага мувофиқ, очиқ лекцияларни ўтказиш жадвали 2-иловага мувофиқ тасдиқлансин.

Ушбу Низом Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси, Фан ва технологиялар маркази, Олий аттестация комиссияси, Давлат тест маркази, тасарруфида олий таълим муассасалари бўлган вазирлик ва идораларга маълумот учун юборилсин.

2. Олий таълим муассасалари ректорларига:

2.1. Бир ҳафта муддатда "Олий таълим муассасаларида очиқ лекцияларни ташкил этиш ва ўтказиш тартиби тўғрисида Низом" барча кафедраларга етказилсин, педагогик жамоаларда ўрганиб чиқилсин ва ўқув жараёнига тадбиқ этилсин.

2.2. Кафедралар буйича профессор-ўқитувчиларнинг очиқ лекцияларини ўтказиш жадвали 2004/2005 ўқув йили кузги семестри учун ишлаб чиқилсин ва жорий йилнинг 25 августига қадар Олий ўқув юртлари бош бошқармасига тақдим этилсин.

2.3. Очиқ лекцияларда тегишли фан соҳаси буйича етакчи олимлар ва ишлаб чиқаришдаги юқори малакали мутахассисларнинг эксперт сифатида иштирокни таъминлаш вазифаси юклатилсин.

2.4. Очиқ лекцияларнинг илмий-услубий савияси, уларга берилган эксперт баҳолари кафедраларда, факультетларнинг илмий-услубий кенгашларида ҳамда олий таълим муассасаси Илмий кенгашида кенг ва атрофлича муҳокама этиб берилсин.

2.5. Юқори баҳоланган очиқ лекциялар матнлари ва уларнинг электрон версиялари олий таълим муассасалари кутубхоналарига етказилсин.

3. Олий ўқув юртлари бош бошқармаси (А.Каримов)га:

3.1. Очиқ лекцияларни ўтказиш жадвалларига мувофиқ, уларнинг ижроси ва муҳокамалари буйича мониторинг олиб бориш вазифаси юклатилсин.

3.2. Очиқ лекцияларда Вазирлик масъул ходимларининг иштирокни режалаштириш ва таъминлаш топширилсин.

3.3. Олий таълим муассасаларида ўтказилаётган очиқ лекцияларнинг таълим сифатини оширишга бўлган таъсири, мунтазам таҳлил этилсин ва натижалари йилига икки марта (ҳар семестр якунида) ҳайъат мажлиси муҳокамасига киритилсин.

4. Ушбу буйруқ ижросининг назорати Вазир ўринбосари Ш.Аюпов зиммасига юклатилсин.

**Олий ва ўрта махсус
таълим вазирлигининг
2004 йил 26 мартдаги
79-сон буйруғига 1-илова**

**Олий таълим муассасаларида очиқ лекцияларни ташкил этиш ва ўтказиш тартиби тўғрисида
НИЗОМ**

1. Умумий қондалар

1.1. Ушбу Низом Ўзбекистон Республикасининг "Таълим тўғрисида" ва "Кадрлар тайёрлаш Миллий дастури тўғрисида"ги қонунарига му-

вофиқ ишлаб чиқилган ва унда олий таълим муассасаларида очиқ лекцияларни ташкил этиш ва ўтказиш тартиби белгиланган.

1.2. Муайян фан буйича ўқув дастурдаги мав-

зуни талабалар, шунингдек, шу мавзуга қизиқиш билдирган ва махсус таклиф этилган профессор-ўқитувчилар, олим ва мутахассислар аудиториясида лекция шаклида ўтказиладиган дарслар очик лекциялар, деб аталади.

1.3. Очик лекцияларни ўтказишдан мақсад, профессор-ўқитувчиларни тегишли фан, техника ва технологиялар соҳалари бўйича жаҳонда эришилган ютуқ ва янгиликлар билан хабардор бўлишларига эришиш ва улар асосида замонавий педагогик ва ахборот-коммуникацион технологиялардан самарали фойдаланган ҳолда лекцияларни тайёрлаш, ўтказиш ва шу тариқа таълим сифатини ошириш ҳамда тайёрланаётган кадрларнинг рақобатбардошлигини таъминлаш.

1.4. Очик лекцияларни ўтказиш вазифаларига қуйидагилар кирadi:

- талабаларга фандаги сўнгги ютуқ ва янгиликларни етказиш;
- таълим сифатини бошқаришда фан, ишлаб чиқариш ва жамоатчилик иштирокини таъминлаш;
- илмий-услубий жиҳатдан етук лекцияларни тарғибот этиш;
- ёш ва бўлажак педагог кадрларнинг касб маҳоратини ошириш;
- илмий унвонларга эга бўлган профессор-ўқитувчиларни, ўз касбий маҳоратини ошириш устида мунтазам ишлашларини таъминлаш ва уларда ўқув жараёнидаги масъулиятни ошириш;
- юқори савиядаги лекция муаллифларини рағбатлантириш ва тақдирлаш.

1.5. Очик лекциялар, одатда, ўз соҳаси бўйича таниқли ёки илмий мактаб яратган, илмий даража ва унвонларга эга бўлган тажрибали профессор-ўқитувчилар томонидан ихтиёрий равишда ўтказилади.

1.6. Олий таълим муассасаларида профессор ва доцент илмий унвонларига ўрнатилган тартибда дaъвогарлик қилаётган педагог кадрлар учун очик лекцияларни ўтказиш мажбурий ҳисобланади.

1.7. Очик лекцияларни ўтказиш олий таълим муассасалари профессор-ўқитувчиларининг мадака ошириш шаклига кирadi.

2. Очик лекцияларни ташкил этиш тартиби

2.1. Олий таълим муассасаларида очик лекциялар ўқув режадаги барча фанлардан ўтказилиши мумкин. Умумқасбий ва ихтисослик фанларидан ўтказиладиган очик лекцияларга алоҳида эътибор бериш тавсия этилади.

2.2. Очик лекцияни ўтказиш тўғрисидаги таклиф профессор, доцент ёки айрим ҳолларда катта ўқитувчи лавозимида фаолият кўрсатаётган профессор-ўқитувчилар, шунингдек, профессор ва доцент илмий унвонларига дaъвогарлик қилаётган педагог кадрлар томонидан ўқув семестри бошланишига қадар кафедра мудирига маълум қилинади. Таклифда ўқув семестри мобайнида

ўқув режадаги муайян фан, мавзу, талабалар курси ва академик гуруҳлари, шунингдек, дарслар жадвалига мувофиқ очик лекция ўтказиладиган кун, жой ва вақт кўрсатилади.

2.3. Кафедра мудирини, очик лекцияга таклиф этилиши мумкин бўлган тажрибали педагоглар етакчи олим ва юқори малакали мутахассислар (ташқи экспертлар) рўйхатини тузadi ҳамда белгиланган жадвал шаклида очик лекцияга оид зарур маълумотларни олий таълим муассасаси ўқув ишлари бўйича проректорга топширади.

2.4. Очик лекцияларни ўтказиш тўғрисидаги кафедралик таклифлари, олий таълим муассасаси бўйича умумлаштирилиб, ректор томонидан тасдиқланади ва ўқув семестри бошида Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигига маълумот учун тақдим этилади.

2.5. Очик лекциянинг матни (ёки унинг қисқа мазмуни - тезислари), аввалдан ўрнатилган тартибда барча талаба ва таклиф этилганлар (экспертлар)га тарқатилган бўлиши шарт.

2.6. Очик лекция, одатда, икки академик соатта мўлжалланади. Лектор, савол ва жавоблар учун, камида 5 дақиқа вақт захирасига эга бўлиши тавсия қилинади.

2.7. Лекция мавзуси, услуби, техник воситалари лектор томонидан ихтиёрий танланади.

3. Очик лекцияларни эълон қилиш

3.1. Очик лекция ўтказилиши ҳақидаги ахборот, олий таълим муассасасида мавжуд бўлган оммавий ахборот воситалари орқали бир ҳафта олдин эълон қилинади. Эълонда очик лекция мавзуси, лекторнинг фамилияси, исми-шарифи, илмий даражаси ва унвони ҳамда лекцияни ўтказиш кунини, жойини ва вақтини кўрсатилади.

3.2. Очик лекцияга бошқа олий таълим муассасаларидаги турлош кафедраларининг тажрибали профессор-ўқитувчилари, ишлаб чиқаришнинг тегишли соҳаларида фаолият юритаётган илғор корхоналар, айниқса, қўшма корхоналарнинг юқори малакали мутахассислари, илмий-тадқиқот муассасаларининг етакчи олимлари ҳамда мутасадди давлат органлари - Фанлар академияси, Фан ва технологиялар маркази, Олий аттестация комиссияси, Давлат тест маркази таркибидаги Кадрлар тайёрлаш сифатини назорат қилиш, педагог кадрлар ва таълим муассасалари аттестацияси бошқармасининг вакиллари, лекция ўтказилишидан икки ҳафта олдин, ёзма равишда таклиф этиладилар.

Очик лекцияга олий таълим муассасасининг Вазирлик кенгаши аъзолари ҳам, ўрнатилган тартибда таклиф этилади.

3.3. Очик лекцияда, лекцияни ташкил этаётган кафедранинг ёш педагоглари, магистрант ва аспирантларининг қатнашиши мажбурий ҳисобланади.

4. Очик лекциялар муҳокамасини уюштириш.

4.1. Очик лекциянинг мазмун-моҳияти ва

илмий-услубий савияси бўйича муҳокама лекциядан сўнг, кафедрада давом эттирилади. Очиқ лекциянинг муҳокамаси кафедра мажлислари баённомасида қайд этилади.

4.2. Очиқ лекция ҳақидаги ташқи тақриз ва фикр-мулоҳазалар, ёзма равишда олий таълим муассасаси ректорига юборилади ва матбуот орқали эълон қилиниши мумкин.

4.3. Очиқ лекцияни баҳолашда Фанлар академияси, Фан ва технологиялар маркази, Олий аттестация комиссияси, илғор технологиялар жорий этилган йирик корхоналар, Давлат тест маркази таркибидаги Кадрлар тайёрлаш сифатини назорат қилиш, педагог кадрлар ва таълим муассасалари аттестацияси бошқармаси мутахассисларининг тақризлари асосий ҳисобланади.

4.4. Очиқ лекцияларни муҳокама қилишга бағишланган кафедра мажлиси қарорларининг нусхалари таҳлил учун Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигига тақдим этилади.

5. Очиқ лекциялар муаллифларини рағбатлантириш.

5.1. Профессор-ўқитувчиларнинг муваффақият билан ўтказган очиқ лекциялари, уларни ўрнатилган тартибда моддий ва маънавий рағбатлантиришда инобатта олинади.

5.2. Профессор-ўқитувчилар томонидан муваффақиятли ўтказилган очиқ лекциялар, уларни рейтингини аниқлаш, малака ошириш курсларига жалб этиш ва аттестациядан ўтказишда инобатта олинади.

Олий ва ўрта махсус
таълим вазирлигининг
2004 йил 26 мартдаги
79 сон буйруғига

2-илова

да очиқ лекциялар ўтказиш

ОТМ номи

Жадвали

т №	Кафедра ва фан номи	Лекция мавлуси	Лекция муаллифи, илмий даража ва унвони	Таклиф этилган ташқи экспертлар, лавозими, иш жойи	Лекция ўтадиган академик гуруҳ, кун, жой ва вақт
1	2	3	4	5	6

Ректор имзоси